

Konflikter i Israel eller det geografiska området däromkring innan 1948

Området har under olika historiska perioder kallats Kanaans land, amoréernas område, eller så Israel (delar av området) eller Juda rike (den södra delen av Israel). Efter 100-talet då judarnas sista uppror mot romarna blodigt slogs ner 135 e.Kr. beslöt kejsar Hadrianus att ge området ett nytt namn: Syro-Palestina. Syrien står för området nordost om Israel (delar av dagens Syrien) och Palestina kommer från Israels värsta fiender, filistéerna, som David besegrade och vars folk slutligt gick under, bland annat på grund av assyriska arméer (under Sanherib), mer än 700 år tidigare. Det var ett geografiskt område som kallades Palestina, det var aldrig en stat, en nation eller ett folk. Man kan notera att under Jesu tid fanns ännu inget geografiskt område som kallades Palestina, så började området kallas först 100 år senare.

Området där Israel idag finns, inklusive det som historiskt kallats Palestina eller Syro-Palestina, var skådeplats för många militära konflikter före 1948 på grund av dess strategiska och religiösa betydelse. Här är en översikt över de viktigaste konflikterna fram till 1948, organiserade kronologiskt:

Forntida konflikter (före år noll)

Egyptiska och hettitiska konflikter (ca 1274 f.Kr.)

Slaget vid Kadesh (1274 f.Kr.): Ett av de första dokumenterade slagen i historien, där Egypten under Ramses II kämpade mot hettiterna i norra Syropalestina (dagens Syrien/Libanon). Området var en buffertzona mellan stormakterna.

Israelitiska erövringar (ca 1200–1000 f.Kr.)

Enligt bibliska berättelser (t.ex. Josuas bok och Samuelsböckerna) erövrade israelitiska stammar Kanaan, inklusive städer som Jeriko och Jerusalem, från kanaanéerna och filistéerna.

Assyriska erövringar (ca 733–701 f.Kr.)

Assyrien erövrade norra Israel (Samaritanien) 722 f.Kr., vilket ledde till att det norra kungariket Israel föll och dess befolkning deporterades (de "tio förlorade stammarna"). Juda (södra kungariket) attackerades också, t.ex. under Sanheribs belägring av Jerusalem 701 f.Kr.

Babyloniska erövringar (ca 597–586 f.Kr.)

Babylon under Nebukadnessar II erövrade Juda, förstörde Jerusalem och Salomos tempel 586 f.Kr. och deporterade judar till Babylon (den babyloniska fångenskapen).

Persiska och grekiska konflikter (ca 539–332 f.Kr.)

Perserna under Kyros den store erövrade regionen 539 f.Kr. och tillät judar att återvända. Senare erövrade Alexander den store området 332 f.Kr., vilket inledde hellenistisk dominans.

Mackabéerupproret (167–160 f.Kr.)

Judiska rebeller under Judas Mackabeus gjorde uppror mot det seleukidiska riket (hellenistiska efterföljare till Alexander) för att återta religiös och politisk kontroll. Detta ledde till en kortvarig judisk självständighet under hasmonéerna.

Romersk tid framåt

Romersk tid (63 f.Kr.–ca 400 e.Kr.)

Romerska erövringar (63 f.Kr.)

Rom under Pompejus erövrade Jerusalem och gjorde Judea till en romersk vasallstat.

Judiska uppror mot Rom

Första judiska kriget (66–73 e.Kr.): Judiska rebeller kämpade mot romerskt styre, vilket ledde till att Jerusalem förstördes och det andra templet raserades 70 e.Kr. Fästningen Masada föll 73 e.Kr.

Bar Kokhba-upproret (132–135 e.Kr.):

Ett stort judiskt uppror mot Rom under Simon Bar Kokhba. Rom slog ner revolten brutalt, och många judar dödades eller fördrevs. Området döptes om till Provincia Syria Palaestina av kejsar Hadrianus för att utplåna judisk identitet.

Bysantinska och tidiga islamiska erövringar (300–1000-talet)

Bysantinska krig (300–600-talet)

Området var en del av det bysantinska riket, men drabbades av konflikter, t.ex. det kortvariga persiska (sassanidiska) ockupationen av Jerusalem 614–628 e.Kr.

Islamiska erövringar (634–638 e.Kr.)

Muslimska arméer under kalif Umar erövrade Palestina från bysantinerna, inklusive Jerusalem 638 e.Kr., efter slag som Yarmuk (636 e.Kr.). Området blev en del av det islamiska kalifatet.

Interna muslimska konflikter (700–900-talet)

Konflikter mellan umayyader, abbasider och andra muslimska dynastier påverkade regionen, men få större slag utkämpades lokalt.

Korsfarartiden (1099–1291)

Första korståget (1096–1099)

Europeiska korsfarare erövrade Jerusalem 1099 och etablerade Kungariket Jerusalem. Tusentals muslimer, judar och kristna dödades under massakern i Jerusalem.

Muslimska motattacker

Muslimska ledare som Zengi och Saladin (Salahuddin Ayyub) återerövrade delar av området. Saladin besegrade korsfararna i slaget vid Hattin (1187) och återtog Jerusalem.

Senare korståg (1100–1291)

Flera korståg (t.ex. tredje korståget under Rikard Lejonhjärta) försökte återta Jerusalem, men korsfararna förlorade gradvis kontroll. Den sista fästningen, Acre, föll 1291 till mamlukerna.

Mamluk- och osmansk tid (1200–1800-talet)

Mamlukiska konflikter (1260–1517)

Mamlukerna, som styrde från Egypten, besegrade mongolerna i slaget vid Ain Jalut (1260)** i Galileen, en av de första stora förlusterna för mongolerna. Området var relativt lugnt under mamlukiskt styre.

Osmanska erövringen (1516–1517)

Osmanska riket under Selim I erövrade Palestina från mamlukerna i slag som Marj Dabiq (1516)**. Området blev en del av det osmanska riket och var relativt stabilt, men drabbades av lokala revolter, t.ex. bondeuppror på 1500–1700-talet.

1800-talet

Napoleons invasion (1799)

Napoleon Bonaparte belägrade Acre 1799 men misslyckades med att erövra området från osmanerna, vilket markerade en gräns för hans Mellanösternkampanj.

Egyptisk-osmanska kriget (1831–1833)

Muhammad Ali av Egypten invaderade Palestina och Syrien och ockuperade området kortvarigt (1831–1840) innan osmanerna, med europeiskt stöd, återtog kontrollen.

Tidigt 1900-tal (före 1948)

Första världskriget (1914–1918)

Osmanska riket, som kontrollerade Palestina, kämpade mot brittiska och allierade styrkor. Britterna erövrade Jerusalem 1917 under Sinai- och Palestinakampanjen och hela området 1918. Efter kriget blev Palestina ett brittiskt mandat under Nationernas Förbund (1920–1948).

Arabiska revolter mot brittiskt styre

Jaffa-upploppen (1921): Spänningar mellan judiska immigranter och araber ledde till våld.

1929 års upplöpp:

Konflikter över tillgång till Västra muren i Jerusalem ledde till attacker, t.ex. massakern i Hebron då 67 judar mördades.

Arabiska revolten (1936–1939):

Palestinska araber gjorde uppror mot brittiskt styre och ökad judisk immigration, vilket ledde till attacker mot både briter och judiska samhällen. Britterna slog ner revolten med militära medel.

Sammanfattning

Före 1948 var området Kanaan, Israel, Syro-Palestina en korsväg för imperier, vilket ledde till upprepade konflikter. Från egyptiska erövringar i Kanaans land, Israels tidiga framväxt och senare assyriska, babyloniska, persiska, grekiska och romerska krig, de islamska arabiska arméernas erövringar, korsfarartidens slag, islamisk återerövring och osmanska strider präglades regionen av krig och maktkamp. På 1900-talen intensifierades konflikterna på grund av att judar återvände till sitt land, de köpte tillbaka jord av rika osmanska jordägare och började få landet att blomstra igen. Det möttes av arabisk nationalism, vilket lade grunden för den moderna konflikten kring Israels bildande 1948. Israel återuppstod 1948 efter att judarna drevs bort 1800 år tidigare, då Hadrianus till och med försökte utplåna Juda och Israel från historiens blad genom att ge området ett nytt namn: Syro-Palestina. Han bytte till och med namn på Jerusalem till Aelia Capitolina i ett försök att utplåna stadens judiska och kristna identitet. Hadrianus förbjöd judar att inte bara bo i staden, men även att besöka den – förutom en dag om året, på årsdagen av templets förstörelse. Men idag är Jerusalem på nytt judarnas huvudstad och området regeras delvis på nytt av samma folk som senast hade Jerusalem som huvudstad för sitt rike. Området har under historiens gång aldrig varit hem för någon annan nation än Israel.